

Motion till riksdagen 2008/09:Sk301

av **Eva-Lena Jansson (s)**

Utfärdande av id-kort

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra Polisen till ansvarig myndighet för utfärdande av id-kort för folkbokförda i Sverige.

Motivering

Att kunna identifiera sig med giltigt id-kort är på många sätt en förutsättning för ett självständigt liv i Sverige. För att kunna utfärda id-kort är det viktigt att man på ett säkert sätt kan identifiera/intyga att personen är den man utger sig för att vara. Utan id-kort är det svårt för många personer att ens öppna ett bankkonto.

Det har tidigare varit svårt för en del utländska medborgare som fått uppehållstillstånd i Sverige och som därmed har ett svenskt personnummer att få id-kort. Något som bland annat föranlett undertecknad att lägga en motion, 2006/07:2297, i frågan.

Det statliga bolaget Postens AB:s dotterbolag Svensk Kassaservice, införde den 1 januari 2007 nya intygsregler för beställning av id-kort. Dessa regler gjorde det nästan omöjligt för utländska medborgare att skaffa sig ett id-kort. Den 30 april 2008 slutade Svensk Kassaservice att utfärda id-kort och numera är man hänvisad till privata banker för att kunna skaffa sig ett id-kort.

Problemet med att anskaffa ett id-kort omfattar även svenska medborgare som inte kan styrka sin identitet enligt flera bankers regler, något som också har uppmärksammats i riksdagen genom flera interpellationer och skriftliga frågor. I många andra länder runt om i Europa så finns en särskild myndighet som utfärdar id-kort, något som saknas i Sverige. I april 2007, efter en interpellationsdebatt om just id-kort för utländska medborgare bosatta i Sverige, tillsatte regeringen en utredning i syfte att se över frågan. I december 2007 presenterade justitierådet Per Virdesten utredningen. Där kan man läsa följande:

Fel! Okänt namn på

Utredningen har funnit att staten – som har ett allmänt ansvar för landets invånare och som har tagit ett särskilt ansvar för att det finns tillgång till de grundläggande betaltjänsterna – nu bör ta ett ansvar för att de som bor i Sverige har tillgång till ett allmängiltigt id-kort.

Vissa grundläggande krav beträffande en id-handling

Det är framförallt två saker som måste beaktas för att staten ska kunna uppfylla sitt ansvar. Dels måste id-handlingen vara tillräckligt tillgänglig för de som behöver en sådan handling och dels måste id-handlingen ha tillräckligt hög tillförlitlighet för att den ska kunna bli allmänt accepterad.

Trots att utredningen redan i december 2007 konstaterade att staten borde ta ansvar för att det finns tillgång till ett allmängiltigt id-kort så har regeringen hitintills inte genomfört utredningens förslag som innebär att Polisen skulle bli ansvarig myndighet för utfärdande av id-kort. Regeringen väljer istället att ge Skatteverket i uppdrag att hantera frågan trots att utredningen talar emot detta.

Mycket övertygande skäl talar för att Polisen bör ha ansvaret för det nya id-kortet. Polisen utfärdar redan i dag ett allmängiltigt id-kort: det nationella id-kortet. Samordningsfördelarna bör vara betydande. Om någon annan än Polisen fick ansvaret för det nya id-kortet skulle det finnas två myndigheter som båda utfärdade allmängiltiga id-handlingar, vilket måste anses vara mindre lämpligt.

I utredningens sammanfattning kan man läsa följande:

Polisen har ett mycket gott anseende och hög trovärdighet hos allmänheten och utfärdar redan i dag pålitliga id-handlingar till svenska medborgare. Inom Polisen har man dessutom en stor erfarenhet av identitetskontroll. Därtill finns det ur säkerhetssynpunkt en särskild fördel med att en annan oberoende myndighet granskar den identifiering som gjorts i tidigare led av Migrationsverket (i förekommande fall) och Skatteverket, som båda haft ett något annat syfte med sina identitetskontroller.

Utredningen föreslår därför att Polisen får ansvaret genom att Rikspolisstyrelsen ges i uppdrag att ta fram ett nytt id-kort och att polismyndigheterna ska utfärda det nya id-kortet.

Utredaren skriver att det i allt väsentligt inte skulle ha några negativa kostnadsekonomiska konsekvenser som skulle uppstå om Polisen skulle bli utfärdande myndighet av id-kort. Förslaget innebär också att systemet med ett nytt id-kort inte bara ska omfatta utländska medborgare utan även svenska medborgare som är folkbokförda i Sverige. Polisen utfärdar idag det nationella id-kortet samt pass och man påpekar från utredaren att det skulle vara mindre lämpligt om det skulle vara två olika myndigheter som utfärdar allmängiltiga id-handlingar. Polisen har även i sitt remissvar angett att man har kapacitet för att klara av ett kommande uppdrag om så beslutas.

I Id-kortsutredningen så föreslår man dessutom att det allmänna id-kortet ska utfärdas till folkbokförda i Sverige, medan regeringen i budgetpropositionen skriver *"företrädesvis till dem som inte är svenska medborgare"*. Anledningen till att utredaren föreslår att även svenska medborgare ska kunna få sitt id-kort utfärdat av Polisen utgår från ett icke-diskriminerande synsätt.

Fel! Okänt namn på

Därför borde riksdagen besluta att ge regeringen uppdraget att skyndsamt ge Polisen uppdraget att bli utfärdande myndighet för ett allmängiltigt id-kort i enlighet med vad som föreslås i SOU 2007:100.

Stockholm den 3 oktober 2008

Eva-Lena Jansson (s)